

Конопелькіна О. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

СТИЛІСТИЧНІ ДОМІНАНТИ АНГЛОМОВНИХ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ

У статті вивчено лінгвостилістичні особливості організації англомовних австралійських пісень для дітей. Об'єктом дослідження є англомовні австралійські пісні для дітей, а предметом – їхнє стилістичне наповнення. Мета статті – опис домінуючих стилістичних засобів англомовних австралійських пісень для дітей. У цьому дослідженні пісенний текст сприймається як підвид креолізованих текстів, які містять мовленнєвий елемент поруч із застосовуваними засобами інших семіотичних кодів у власній структурі. У статті чітко диференціюються види дитячої літератури: література дітей та література для дітей. Суб'єктом літератури дітей – її творцем – виступають діти, тоді як у літературі для дітей діти є об'єктом – споживачем текстотворення. Дослідження спрямоване саме на пісенні тексти для дітей, як такі, що відображають лінгвокультурну спадщину нації, представляючи її історію, устрій, менталітет, культуру, світогляд, що безпосередньо знаходить свою реалізацію у зазначених текстах завдяки своєрідності мовного наповнення стилістичними фігурами.

У статті зазначено, що, як і в будь-якому іншому пісенному тексті, акцент уваги в англомовних австралійських текстах для дітей зміщений з лексико-тематичного навантаження на користь звукової організації. Чимало важливим чинником тут виступають фоностилістичні засоби. Превалює в даному випадку конвергентне з'єднання у вигляді «ономатопея + алітерація + асонанс + анафора», спрямоване на надання тексту грайливості, динамічності, що, у свою чергу, функціонально тримає дитячу увагу в тонусі і не дає нудьгувати під час прослуховування або співу пісні.

Лінгвостилістична особливість таких пісенних текстів відзначена актуалізацією ампліфікації у поєднанні з асиндетоном чи моносиндетоном. Австралієць, позиціонуючи себе людиною активною, бадьорою та енергійною, схильний про свою культуру говорити, використовуючи синтез ампліфікації та асиндетону. Однак, при викладі загальновідомих фактів звичної буденності для інших англомовних місцевостей, у цих текстах простежується навмисне мовленнєве затягування під час передачі думки, що утворює ефект нудьги. У подібних ситуаціях найчастіше використовується синтез ампліфікації та моносиндетону. Також у статті зазначена ефективна вербалізація ампліфікаційного переліку, де лінійно вказуються найменш характерних для австралійського середовища комах, страв та часових рамок.

Ключові слова: пісенний дискурс, пісенний текст, ономатопея, алітерація, асонанс, анафора, ампліфікація.

Постановка проблеми. Зростаючий інтерес вчених до міждисциплінарних досліджень вбирає у себе чимало сфер, однією з яких є біовітальність етноспецифічного мовлення. В епоху сьогодення у лінгвістиці це посідає провідне місце, оскільки культура, менталітет, історія нації та народу накладають свій відбиток на хід мислення, а потім і на вербалізацію думок. Відповідно експедієнт сповнює своє мовлення селективною лексикою, специфічними граматико-синтаксичними конструкціями, що «огорнені» у особливе стилістичного обрамлення.

Саме слова «живої» мови характеризуються не лише їх лексичним значенням та граматич-

ними особливостями, а й стилістичним відбитком, тобто частотністю вживання лексем та фраз, емоційним забарвленням або його відсутністю [7, с. 127–129]. Тож мова підпадає під вплив певних літературних та художніх трансформацій у художньо-поетичному пісенному тексті. Як результат, виникає система нової мови, яка є надструктурою для природної [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пісенним текстам увагу приділяли такі дослідники, як А. Кузьменко [3], О. Нагібіна [5], І. Писіна [8], Ю. Плотницький [7]. Вчені розглядали особливості лінгвокогнітивного устрою та лінгвофункціонального застосування англо-

мовних британських та американських пісень, приділяли увагу різним жанрам та стилям (поп, рок, євро диско). Вікові особливості дитячого мовлення досліджували Л. Герасимів [2], А. Кузьменко [4] та О. Наконечна [6]. Роботи, що торкалися вивчення англomовного мовлення австралійських текстів є поодинокими та фрагментарними, а також ці розвідки не мали на меті простежити стилістичне різнобарв'я англomовних австралійських пісень для дітей.

Постановка завдання. Об'єктом цієї розвідки послуговували англomовні австралійські пісні для дітей, а предметом – їх стилістичне аранжування. Мета роботи – характеристика превалюючих стилістичних засобів англomовних австралійських пісень для дітей. Відповідно до мети сформовано низку задач: виявити популярні стилістичні прийоми / фігури, з'ясувати специфіку їх вживання та функціонування.

Виклад основного матеріалу. Пісенний курс – панівний спосіб зберігати та передавати культурний спадок народів світу, де відображаються етичні принципи, норми моралі та поведінки у суспільстві, соціальні настанови, стереотипи, менталітет [7]. Пісенний текст – це один з варіантів креолізованих текстів – текстів, що містять вербальний компонент поряд із застосованими засобами інших семіотичних кодів у власній структурі [1]. «Англomовний пісенний текст за своїм стилістичним оформленням є своєрідним та складним утворенням, оскільки у ньому можуть одночасно бути присутні не лише художньо-поетичні, а й розмовні елементи» [3, с. 77].

Тексти для такої вікової групи як діти поділяють на дитячі тексти та тексти для дітей. Об'єднуючим гіперонімом, видається, дитяча література (дитячі тексти), які класифікуються і диференціюються залежно від актив-пасивного (суб'єкт – об'єктного) стану дитини. Суб'єктом літератури дітей – її творцем – виступають саме діти, у той час у літературі для дітей діти є об'єктом – споживачем текстотворення [4]. У цій розвідці нас зацікавили саме пісенні тексти для дітей, де вони є безпосередньо реципієнтами, не залежно від біовітальної характеристики експедієнта, оскільки вбачаємо інтересним простежити, яка саме інформація закладається у світобачення та світосприйняття австралійської дитини, як кодуються ці дані, як мовно-мовленнєво збагачується лінгвокультурне віддзеркалення.

Особливого «присмаку» вербалізація культурних цінностей, менталітету та світобачення набуває, огортаючись у лінгвостилістичні при-

йоми, фігури. Це засіб утворення виразності завдяки сполученню мовних юнітів у межах одного тексту.

Дослідження показали, що не зважаючи на вікову специфіку реципієнта та відповідні інтелектуально-ментальні особливості розвитку, англomовні австралійські пісенні тексти перенасичені стилістичними прийомами, які в межах одного тексту вживаються конвергентно.

Оскільки для пісенного тексту мелодійність та звучання важливіші за змістово-тематичне насичення, вважаємо за доцільне першочергово розглянути саме засоби фоностилістичного аранжування. Звукової організації англomовним австралійським пісням для дітей надають еффонічні та фоностилістичні засоби, серед яких переважно трапляється:

*ономатопея (комбінація звуків, що імітує природу, предмети довкілля, тварин, людей тощо):

Barramundi,

Barramundi.

Cockatoo,

Cockatoo!

Cuddly koala,

Cuddly koala.

Kangaroo,

Kangaroo [10]

– імітація тваринних вигуків;

*алітерація (багаторазове повторення акустично подібних приголосних):

When Father plants a fruit tree rare

And treads the earth around,

He nibbles at the tiny roots

And pulls them from the ground [10].

– алітерація приголосного звука [t];

*асонанс (навмисне повторення акустично однорідних / близьких голосних звуків):

Mary had a kangaroo, kangaroo, kangaroo.

Mary had a kangaroo whose pouch was very warm.

Warm, warm, warm, warm.

Warm, warm, warm, warm.

Very, very, very, warm [9].

– асонанс звуків [e] – [æ].

Тож розглянемо більш детально конвергентне сполучення на матеріалі пісенного тексту «I like Aeroplane Jelly»:

I like Aeroplane Jelly, Aeroplane Jelly for me.

I like it for dinner, I like it for tea,

A little each day is a good recipe!

The quality's high as the name will imply,

It's made from pure fruit, one more good reason why

*I like Aeroplane Jelly, Aeroplane Jelly for me...
ba-boom!* [9]

Так у межах цього текстового фрагмента англомовної австралійської пісні оноματοпея вербалізується звуками, що зазвичай лунають у повітряного судна / літака *ba-boom*. Алітерація альвеолярного приголосного звука [l], з одного боку, надає рядкам тексту певної м'якості, а з іншого, подібний прийом чітко формує ритм гасла, що простежується у таких лексемах *like, Aeroplane, Jelly, little, quality's, will, imply*. Також «музичного акомпанементу» додають численні повторення проривних звуків [d] – [t] у лексемах *it, dinner, tea, little, day, good, quality's, made, fruit*. І хоча обидва звуки є альвеолярними, їхньої диференційною особливістю є дзвінкість, сила та аспірація. Подібне утворює своєрідну емоційну атмосферу, що надає ритмічну хвилю «удар-спокій / спокій – удар». Асонанс покликаний надавати будь-якому тексту мелодійного ефекту, акцентуючи увагу не стільки на змісті та тематиці, як на ладному звучанні. Асонанс голосних звуків [ai]-[ei]-[e] формує мелодійність презентації інформації та пом'якшує сприйняття пісенного тексту у лексемах *I, like, Aeroplane, Jelly, day, high, imply, why*. Натомість асонанс короткого напруженого [i] та близького за звучанням подовженого [i:] у лексемах *me, it, tea, little, each, is, quality's, recipe, will, imply, reason* додає певної жвавості, енергійності, дзвінкості та навіть грайливості цьому пісенному тексту.

Тож таке мелодійна обгортка пісенного тексту англомовних австралійських пісень для дітей дозволяє говорити про єдність фоностилістичних прийомів «оноματοпея + алітерація + асонанс + анафора», що спрямовані на надання тексту грайливості, динамічності, ритмічних хвиль від лагідного до енергійного звучання. У свою чергу подібне постійно тримає дитячу увагу у тонусі та не дає нудьгувати протягом прослуховування або власне підспівуванні / співу.

І хоча у будь-якому пісенному тексті перевага надається саме ритміко-мелодійній своєрідності, не менш цікавою вбачаємо лінгвостилістичну організацію англомовних австралійських пісень для дітей, які сповнені локалізаційної специфіки, що викриває особливості устрою Австралії. Влучним ілюстративним матеріалом, на нашу думку, є саме текст традиційної загальновідомої пісні «Jingle Bells» в австралійській версії:

*Dashing to the beach
With my boogie board and towel
Look at all the waves*

*Hear the surfers yell, YEE HAA
Put your sunscreen on
Don't forget your hat
Because you will get sunburnt
If you don't remember that
Summer time, Christmas time
Mosquitoes, bindies
BBQ's, sausages
Tomato sauces and flies
Jump into the pool
With your flippers on
Watch the dog catch flies
Sing a Christmas song
Christmas in Australia
Is very, very hot
So snow and sleighs and jingle bells
Is what we have not got* [10].

Вже з перших рядків *With my boogie board and towel* та й протягом усієї пісні *Summer time, Christmas time, Mosquitoes, bindies, BBQ's, sausages, Tomato sauces and flies* можна простежити культурні особливості святкування Різдва австралійців, що ефектно номінується завдяки ампліфікаційному переліку, де лінійно зазначаються найменування комах *Mosquitoes, flies*, флори *bindies*, страв *BBQ's, sausages, Tomato sauces* та темпоральності *Summer time, Christmas time*. Жвавості такій ампліфікації надає асиндетон-зв'язок, який може траплятися не лише при лексичній однорідності, а й за паратаксісною вербалізації: *Look at all the waves / Hear the surfers yell, YEE HAA / Put your sunscreen on / Don't forget your hat*. Такий стилістичний прийом надає розуміння емоційності, бурхливості настрою й енергійності духу австралійця. Цікавим є використання моносиндетону у рядках *So snow and sleighs and jingle bells / Is what we have not got*. Надмірне навмисне використання єднального сполучника *and* утворює ефект затягування думки, що віє буденністю та нудьгою, до якою австралійці не відносять себе, наголошуючи на власній автентичності, не схожості зі звичними для інших англомовних країн реаліями. Зауважимо, що саме домен Природа поєднується з ампліфікацією:

*Cuddly Koalas,
Cuddly Koalas.
Possums, too,
Possums, too.
Wallabies and Wombats,
Wallabies and Wombats.
Kangaroos,
Kangaroos* [9]

Як видно з наведеного матеріалу, характерним також є використання повтору в англомовних австралійських пісенних текстах.

Такі стилістичні прийоми, як метафора, метонімія, порівняння, мейозис, літота й т. ін. не можемо назвати властивими англомовним австралійським пісням для дітей, оскільки вони поодинокі наявні. Так у пісні «Kookaburra» можна простежити взаємодію метафори, епітетів та інверсії:

*Kookaburra sits on the old gum tree,
Merry merry king of the bush is he.
Laugh, Kookaburra, laugh, Kookaburra,
Gay your life must be!
Kookaburra sits in the old gum tree
Eating all the gumdrops he can see
Stop, Kookaburra, Stop, Kookaburra
Leave some there for me.
Kookaburra sits in the old gum tree,
Counting all the monkeys he can see
Stop, Kookaburra, Stop, Kookaburra,
That's no monkey, that's me [11].*

Стилістична конвергенція номінується у такий спосіб: епітет *the old gum tree*, метафора *merry merry king of the bush*, повтор *Merry merry king, Stop, Kookaburra, Stop, Kookaburra, Laugh, Kookaburra, laugh, Kookaburra*, інверсія *Merry merry king of the bush is he*.

Змістово-тематична насиченість, що обрамлена лексико стилістичними прийомами, спрямована на надання й поширення знання щодо особливостей флори та фауни Австралії. Беручи до уваги вікові особливості «споживача цього продукту творчості», стилістичні

прийоми формують грайливий, жартівливий настрій, що має на меті полегшити сприйняття інформаційного блоку.

Більш того, засвоєнню англомовних австралійських пісень для дітей сприяє розмовний стиль:

*G'day G'day,
How ya goin?
What ya know?
Well, strike a light
I say – G'day
And how ya goin?
I say G'day G'day G'day
She'll be right! [11]*

Тут розмовний стиль репрезентується шляхом використання імперативних конструкцій *Well, strike a light*, діалогізму *How ya goin?*, *What ya know?* *And how ya going?*, лексичної редукції *G'day, ya goin, She'll*.

Висновки і пропозиції. Таким чином, англомовні австралійські пісні тяжіють у стилістичному аранжуванні до конвергенції, що на фоно-стилістичному рівні презентується єдністю ономастопея + алітерація + асонанс + анафора. Лінгвостилістична особливість таких пісенних текстів відзначена актуалізацією ампліфікації у поєднанні з асиндетоном або з моносиндетоном; трапляється стилістичний повтор. Усі вживані стилістичні прийоми покликані на посилення енергійності, динамічності та бурхливості у мелодійній організації англомовної австралійської пісні для дітей. Вважаємо перспективним подальше вивчення предикативного та стилістичного варіювання цих пісень.

Список літератури:

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов). М. : Академия, 2003. 128 с.
2. Герасимів Л. Я. Комунікативна ситуація звинувачення / виправдання в англомовних художніх текстах для дітей : дис. ... к. філол. н. 10.02.04. Германські мови. Івано-Франківськ – Херсон. 2019. 273 с.
3. Кузьменко А. О. Портрет темпоральності англомовних пісенних текстів стилю Євродиско. Науковий вісник ХДУ. Серія Германістика та Міжкультурна комунікація. Херсон. 2019. С. 197–201.
4. Кузьменко А. О. Лінгвоспецифічні властивості інфантичних віршованих текстів (на матеріалі англомовних творів для дітей дошкільного віку) : дис. ... к. філол. н. 10.02.04. Запоріжжя. 2017. 290 с.
5. Нагибина Е. В. Содержательные и языковые особенности текстов современных эстрадных песен : дис. ... к. філол. н. Ярославль. 2003. 219 с.
6. Наконечна Ю. С. Мовні засоби концептуалізації світу в англомовних віршованих творах для дітей : дис. ... к. філол. н. 10.02.04 Германські мови. К., 2012. 255 с.
7. Плотницький Ю. Е. Лингвостилістические и лингвокультурные характеристики англоязычного песенного дискурса : дис. ... к. філол. н. Самара. 2005. 183 с.
8. Пысина И. С. Языковые особенности молодежного англоязычного дискурса. Мир языков: ракурс и перспективы. Минск : БГУ, 2018. С. 213–220.
9. Australian children songs. URL: <https://www.mamalisa.com> (sited 20/12/2021).
10. Baby rhymes. URL: <https://babyrhymes.com> (sited 20/12/2021).
11. Nursery Rhymes. URL: www.twinkl.com.au (sited 10/01/2022).

**Konopelkina O. O. STYLISTIC DOMINANTS
OF THE ENGLISH-LANGUAGE AUSTRALIAN SONGS FOR CHILDREN**

The article deals with the linguistic and stylistic features of the organization of the English-language Australian songs for children. The object of the study is the English-language Australian songs for children, and its subject is their stylistic content. The purpose of this article is the description of the dominant stylistic means of the English-language Australian songs for children. In this paper, the song text is considered as a subspecies of creolized texts that contain a speech element along with the means of other semiotic codes that are used in their structure. It is clearly differentiated the types of children literature in the article, namely, children's literature and literature for children. The subject of children's literature is its creator who is precisely a child; while children are the object in literature for children, that means, a child is the consumer of text creation. The study is aimed specifically at song texts for children, as those that reflect the linguocultural heritage of the nation, representing its history, structure, mentality, culture, worldview, which directly finds its realization in these texts due to the originality of speech filling with stylistic figures.

The article indicates that, like any other song text, the emphasis in the English-language Australian texts for children is shifted from the lexical and thematic load to the sound organization. The important factors here are phono-stylistic figures. It is identified that the convergent connection prevails in the form of "onomatopoeia + alliteration + assonance + anaphora" in the English-language Australian songs for children. This convergence is aimed at making the text playful, dynamic, which, in turn, functionally keeps children's attention in good condition and does not let them get bored while listening or singing a song.

Furthermore, the linguo-stylistic feature of such English-language Australian song texts for children is marked by the actualization of amplification in combination with asyndeton or monosyndeton. An Australian, positioning himself as an active, cheerful and energetic person, is inclined to talk about his culture using the synthesis of amplification and asyndeton. However, when presenting the well-known facts of habitual everyday life of other English-speaking localities, there is a deliberate speech delay when conveying thoughts, which forms the effect of boredom in these texts. It is noted that the synthesis of amplification and monosyndeton is most often used in such situations. The article also presents the effective verbalization of the amplification list, where the names of insects, dishes and time frames, which are characteristic of the Australian environment, are linearly indicated.

Key words: *lyrical discourse, lyrical text, onomatopoeia, alliteration, assonance, anaphora, amplification.*